

Vergaderjaar 2020–2021

32 317

JBZ-Raad

Nr. 671

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 februari 2021

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over:

- brief van 20 januari 2021 inzake de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021 (Kamerstuk 32 317, nr. 669),
- de brief van 11 december 2020 inzake de inzet Voorzitterschap van de informele JBZ-raad 14 december a.s.(Kamerstuk 32 317, nr. 665) en
- de brief 11 december 2020 met de antwoorden op vragen van de commissie inzake de geannoteerde agenda van de informele JBZ-Raad van 14 december 2020 (Kamerstuk 32 317, nr. 666).

De vragen en opmerkingen zijn op 25 januari 2021 aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid voorgelegd. Bij brief van 26 januari 2021 zijn de vragen, voorzien van een inleiding, beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

Adjunct-griffier van de commissie,
Burger

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
1.	Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie	2
2.	Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie	3
3.	Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie	4
4.	Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie	5
5.	Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks-fractie	6
6.	Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie	7
7.	Vragen en opmerkingen vanuit de CU-fractie	8
8.	Vragen en opmerkingen vanuit de SGP-fractie	9
II.	Reactie van de bewindspersoon	11

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

Algemeen

De leden van de VVD-fractie willen allereerst het belang onderstrepen van de onverminderde inzet van dit demissionaire kabinet in het Europees asieldebat bij herziening van het Europees asielstelsel. Deze leden zijn dan ook positief dat het kabinet bij de fiches en in eerdere AO-JBZ-Raden heeft benadrukt zich in te spannen voor een strenge buitengrensprocedure en de koppeling van de herziening van het Europees asielstelsel aan de terugkeerrichtlijn en zij gaan ervan uit dat dit kabinet zich hier continue voor blijft inspannen.

Geannoteerde agenda informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021

1. Hernieuwd Europees beleid voor Migratie en Asiel – de weg voorwaarts

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, van 28–29 januari 2021. Deze leden constateren dat het nog wachten is op een discussiestuk van het Portugese voorzitterschap over de voortzetting van de discussie, nadat onder Duits voorzitterschap nog niet tot een voortgangsrapportage kon worden gekomen. Hoewel deze leden eveneens van mening zijn dat het Commissievoorstel een goed startpunt voor de discussie is, vinden zij het teleurstellend dat er nog geen noemenswaardige stappen konden worden gezet. Het belang van een strenge buitengrensprocedure met zorgvuldige screening en een sterk verbeterde terugkeerrichtlijn blijft onverminderd hoog.

De leden van de VVD-fractie zijn positief over de eerste voorzichtige opmerkingen dat de Zuid-Europese lidstaten er niet meer per se op gebrand zijn dat solidariteit altijd herverdeling zou moeten inhouden. Deze leden benadrukken daarom nogmaals dat een financiële, logistieke of personele bijdrage aan grensbewaking ook onder solidariteit valt en dat dergelijke ondersteuning Nederlandse prioriteit zou moeten genieten. De voornoemde leden vragen hoe u aankijkt tegen de keuze van het Portugese voorzitterschap de prioriteit te leggen bij het onderhandelen over solidariteit? Bent u het eens dat het vermoedelijk eenvoudiger is een overeenkomst te bereiken op een strenge buitengrensprocedure en kunt u zich ervoor inspannen dat de onderhandelingen hierover in de tussentijd niet stil komen te liggen? Wat is ondertussen de stand van zaken over de

herziening van de terugkeerrichtlijn, met name op de onderdelen vreemdelingenbewaring en het vastzetten bij het risico op onttrekken aan toezicht?

De leden van de VVD-fractie kijken daarnaast met zorg naar de ontwikkeling van het aantal bootmigranten wat aankomt op de Canarische eilanden. Uit welke landen komen deze migranten? Welke stappen zetten betrokken lidstaten om de instroom te beperken? Is er contact met de landen van herkomst over de aanpak van de migratiestromen en de mogelijkheid tot terugkeer?

Voorts vragen deze leden op dit punt waarom is gekozen voor een kwantitatieve terugkeerafspraak van 500 afgewezen Afghaanse asielzoekers per maand in plaats van de afspraak dat alle afgewezen Afghaanse asielzoekers moeten worden teruggenomen. Hoeveel Afghaanse asielzoekers komen per maand aan in Europa? Hoeveel bevinden zich op dit moment in de EU en in Nederland? Wat is het afwijzingspercentage voor Afghanen en wat betekent het aantal van 500 per maand voor de terugkeer van alle afgewezenen?

2. Schengengebied – stand van zaken en blik op de toekomst

De leden van de VVD-fractie hechten grote waarde aan een discussie over de toekomstige ontwikkelingen van het Schengengebied. Schengen biedt Nederland grote kansen op de interne markt. Maar tegelijkertijd zorgt het er ook voor dat de grip op migratie en het belang van veiligheid binnen het Schengengebied alleen gerealiseerd kan worden met een gezamenlijke inspanning de buitengrenzen te bewaken. Deze leden lezen met grote belangstelling dat Frankrijk zich inspant voor de uitbreiding van Frontex met het opsporen van terroristen. Hoe kansrijk acht u dit voorstel? Wat zou dit betekenen voor de benodigde capaciteit van Frontex? Hoe het staat met de werving en de inzet van de grenswachten voor het *standing corps* van Frontex en de bijdrage die Nederland hieraan levert, zowel financieel als in Fte's?

Daarnaast vragen de aan het woord zijnde leden hoe het staat met de uitvoering van de motie van het lid Becker (Kamerstuk 35 570 VI, nr. 31) die oproept met omringende landen te werken aan een sterker Schengen. Wordt met gelijkgestemde landen op of om de informele JBZ-raad gesproken over versterking van het Schengengebied ter voorkoming van een migratiecrisis, met inbegrip van een mini-Schengen in tijden van crisis? Wat zijn de eerste reacties daarop, nu een structurele Europese oplossing met een strenge buitengrensprocedure en effectieve terugkeer nog niet nabij is?

2. Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie willen, ondanks dat dit een informele JBZ-Raad is, de toezegging dat, gezien de demissionaire status van het kabinet, er namens Nederland geen beslissingen worden genomen op het gebied van asiel- en immigratie in Europees verband. Deze leden zijn verbaasd dat ondanks de lockdown er nog iedere week 300 tot 400 asielzoekers naar Nederland komen. Deze leden vragen of asielzoekers ook een negatieve coronatest moeten overleggen om Nederland binnen te komen? Zo nee, waarom niet?

Kunt u uitleggen hoe het mogelijk is dat Nederlanders door middel van een avondklok in hun eigen huis worden opgesloten, maar dat wij al jaren lang horen dat u illegalen, overlastgevers en andere nep-asielzoekers niet zou kunnen vastzetten?

De leden van de PVV-fractie vragen u een reactie op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie dd. 14 januari 2021, 441/19, TQ, waarin staat dat niet-begeleide minderjarige asielzoekers alleen mogen worden uitgezet als in het land van terugkeer adequate opvang is. Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat Nederland alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) kan blijven uitzetten, zo vragen deze leden.

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

Algemeen

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken geagendeerd voor het schriftelijk overleg over de Informele JBZ-Raad d.d. 28 en 29 januari 2021 (vreemdelingen- en asielbeleid)

Geannoteerde agenda informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat het Portugese voorzitterschap zich eerst vooral zal richten op het uitwerken van het concept «flexibele, verplichte solidariteit». Deze leden vragen wat u vindt van deze strategie? Verwacht u verdere beweging op dit dossier? Bent u voornemens eventuele beweging van Nederland op dit dossier te koppelen aan beweging van andere lidstaten op andere dossiers, zoals bijvoorbeeld het voorstel voor een aangescherpte grensprocedure? Of de ontwikkeling van grenscentra om daar de grensprocedure te laten plaatsvinden?

Voorts vragen de leden van de CDA-fractie naar uw reactie op het (interne) onderzoek naar Frontex wegens vermeende betrokkenheid bij pushbacks aan de Griekse buitengrens. Wanneer zal dit onderzoek zijn afgerond? Welke consequenties kunnen er zitten aan een dergelijk onderzoek? Heeft het onderzoek uitsluitend betrekking op de rol van Frontex, of wordt ook de rol van de Griekse autoriteiten bij de vermeende pushbacks onderzocht?

De leden van de CDA-fractie vragen of u voornemens bent in te stemmen met de nieuwe Europese terugkeerafspraken met Afghanistan? Zijn er grote verschillen met de thans geldende afspraken? Deze leden vragen of u kunt aangeven hoe de thans geldende afspraken in de praktijk functioneren, hoeveel Afghanen worden middels dit akkoord ieder jaar teruggestuurd? Verwacht u dat de nieuwe afspraken invloed hebben op de staande praktijk?

De leden van de CDA-fractie vragen u naar de voorbereidingen van één nationale uitvoeringswet in het kader van de implementatie van diverse verordeningen op het gebied van grenzen en veiligheid, hoe vordert het met deze voorbereidingen? Bent u voornemens deze uitvoeringswet nog deze kabinetsperiode aan de Tweede Kamer aan te bieden?

Voortgang Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband

De leden van de CDA-fractie vragen of het derde opvanghuis voor amv's in Griekenland inmiddels gereed is? Zijn de vrijgekomen plekken in de andere opvanglocaties inmiddels ook weer gevuld? Kunt u voorts aangeven of de beloofde juridische ondersteuning voor de kinderen in de opvanghuizen inmiddels tot concrete ondersteuning heeft geleid? Gaat dit in de toekomst er ook tot leiden dat geen kinderen meer weggelopen uit de opvanglocaties? Hoe bent u van plan te voorkomen dat kinderen weggelopen uit de opvanghuizen?

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd te lezen dat een groot deel van de kwetsbare personen die in het kader van herplaatsing van Griekenland naar Nederland zijn gehaald, inmiddels in Nederlandse gemeenten zijn gehuisvest. Tegelijkertijd zitten in Nederlandse COA-locaties veel statushouders te wachten op huisvesting. Kunt u aangeven hoeveel statushouders wachten op huisvesting? Hoeveel minderjarigen met een status zitten er momenteel in de opvang in Nederland? Neemt dit aantal toe of af?

De leden van de CDA-fractie constateren dat de situatie in de kampen op de Griekse eilanden uitermate zorgelijk is. Zij zijn van mening dat het in de waarde gemeenschap van Europa toch niet zo kan zijn dat mensen onder dergelijke omstandigheden worden opgevangen. Kunt u, in samenwerking met andere EU-landen, bezien wat ervoor nodig is de situatie daar snel te verbeteren en actie te ondernemen? Bent u bereid de Kamer te informeren over de uitkomst hiervan?

4. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

Algemeen

De leden van de D66-fractie hebben de geannoteerde agenda gelezen en hebben daarover nog enkele vragen.

Geannoteerde agenda informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021

1. Voorzitterschap Portugal en voortgang migratiepact

De leden van de D66-fractie zijn teleurgesteld dat tijdens de laatste JBZ-raad in december 2020 geconcludeerd is dat overeenstemming bestaat tussen de lidstaten dat zij zich alleen zullen inzetten op hervorming van regelgeving inzake kenniswerkers, en nauwelijks op andere initiatieven wat betreft legale migratie. Deze leden zijn echter wel te spreken over de inzet van het Portugese voorzitterschap, die juist stelt dat legale migratie een nadrukkelijk onderdeel is van de Europese aanpak om de uitdagingen op het gebied van migratie aan te gaan. Hoe beoordeelt u deze inzet, en in bredere zin de inzet van het Portugese voorzitterschap wat betreft het migratiepact? Bent u het met deze leden en het Portugese voorzitterschap eens dat legale migratie inderdaad een essentieel onderdeel moet zijn van het Europese migratiebeleid? Bent u bereid de inzet van dit voorzitterschap op dit punt te steunen? Kunt u uw antwoord toelichten?

De leden van de D66-fractie constateren dat UNHCR, de vluchtelingenorganisatie van de VN, positief is over het Europese migratiepact. Kunt u een reactie geven op de aanbevelingen die UNHCR doet met betrekking tot het pact en het bredere Europese migratiebeleid? Bent u het met deze leden en UNHCR eens dat de EU meer moet inzetten op nood- en ontwikkelingshulp aan landen die nu veel vluchtelingen opvangen, en ook meer moet inzetten op legale migratieroutes zoals hervestiging? Kun u uw antwoord toelichten?

2. Schengen

De leden van de D66-fractie zijn kritisch ten aanzien van de discussie over de hervorming van Schengen, en dan met name vanwege het feit dat de huidige problematiek rondom Schengen enkel vanuit een veiligheidsperspectief lijkt te worden bekeken. Deelt u de mening dat in het belang van het hele Schengengebied het belangrijk is dat de discussie verbreed wordt in plaats van enkel toegespitst op de veiligheidsdimensie, en dat de open

binnengrenzen een groot goed zijn binnen de EU en dus ten allen tijde verdedigd moeten blijven worden?

3. Overig

Frontex

De leden van de D66-fractie blijven zorgen houden over de afwikkeling van de problematiek bij Frontex. Wat heeft u namens Nederland gedaan om de feiten op tafel te krijgen over de vermeende pushbacks en de nasleep daarvan, sinds het Vragenuur van 12 januari 2021? Wat is uw inzet bij de werkgroep die is ingesteld om advies uit te brengen over de manier waarop beter verzekerd kan worden dat Frontex operaties uitvoert in lijn met de mensenrechten? Deelt u de mening dat hier forse verbeteringen nodig zijn? Zo ja, aan welke verbeteringen denkt u? Zo nee, waarom niet?

Buitengrenzen

De situatie aan de buitengrenzen van Europa blijft de leden van de D66-fractie zorgen baren, of zij nu kijken naar de situatie op de Griekse eilanden, de Kroatisch-Bosnische grens of de Canarische eilanden. Overal bevinden zich migranten in benarde situaties, met vaak gebrek aan voedsel, medische hulp en andere noodzakelijkheden. De COVID-19 pandemie maakt hen extra kwetsbaar. In hoeverre wordt op Europees niveau in bredere zin gekeken naar deze problematiek aan de buitengrenzen en wat is uw inzet, samen met uw Europese collega's, om deze situaties te verbeteren? Welke concrete acties heeft u al ondernomen om de problematiek te verminderen en op te lossen?

Uitspraak Europese hof inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de uitspraak van het Europese hof waarin wordt geconcludeerd dat het Nederlandse beleid wat betreft de terugkeer van amv's van 15 jaar en ouder niet aan het EU-recht voldoet. Wat is uw reactie op deze uitspraak? Hoe gaat u het beleid aanpassen om te voldoen aan deze uitspraak? Deze leden vragen u voorts om hoeveel zaken het gaat waarbij niet in lijn met Europese regelgeving is gehandeld, en wat de voornaamste herkomstlanden zijn van de vreemdelingen die het betreft? In hoeveel procent van deze zaken is de betrokkene ook daadwerkelijk uitgezet na aanvang van het 18de levensjaar? Kunt u toezeggen dat voor amv's van 15 tot en met 17 jaar oud die zich nu en in de toekomst in Nederland bevinden, voortaan wel onderzoek wordt gedaan naar de beschikbaarheid van adequate opvang in landen van herkomst voordat een terugkeerbesluit genomen wordt? Zo nee, waarom niet?

5. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks-fractie

Griekse eilanden

De leden van de GroenLinks-fractie hebben zich verbaasd over de uitvoering van de zogenaamde «Moria-deal», waarmee kwetsbare vluchtelingen in kampen in de regio zouden worden ingeruild met alleenstaande kinderen op de Griekse eilanden. Deze leden lezen dat slechts twee alleenstaande minderjarigen vanuit Griekenland naar Nederland zijn gehaald. Deze leden nemen aan dat dat in ieder geval betekent dat weer 98 plaatsen aan het UNHCR-hervestigingsquotum zullen worden toegevoegd, of dat alsnog 98 alleenstaande kinderen van de Griekse eilanden worden gehaald. Indien dit niet het geval is, vragen de leden van de GroenLinks-fractie u op te helderen waarom niet.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen waarom u geen alleenstaande minderjarigen tussen de 16 en 18 jaar heeft willen selecteren die afkomstig zijn uit Afghanistan, omdat deze kinderen niet altijd aanspraak maken op een verblijfsvergunning. Deze leden vragen of u zich realiseert dat dit direct verband houdt met uw hardvochtige opstelling inzake het terug willen blijven sturen van alleenstaande minderjarigen naar Afghanistan, ondanks het totale gebrek aan bescherming voor alleenstaande kinderen in dat land en de vele risico's op uitbuiting.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat u de inspanningen van de regering om het Griekse eiland Lesbos bewoonbaar te maken voor migranten roemt. U geeft aan dat de tenten in het nieuwe kamp «winterklaar» zijn gemaakt. Deze leden vragen wat hier precies onder verstaan moet worden. Ook vragen deze leden of iedereen op Lesbos en de andere Griekse eilanden inmiddels toegang heeft tot acceptabele vormen van sanitair, voedsel, een droge en warme leefomgeving en noodzakelijke zorg.

Europees Migratiepact

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat er, ook blijkens de geannoteerde agenda, geen schot zit in de onderhandelingen over het Europese Migratiepact. Deze leden vragen of u deze analyse deelt, en wat u doet om de onderhandelingen te versnellen.

De leden van de GroenLinks-fractie zien een aantal humanitaire noodsituaties aan de grenzen van Europa die niet kunnen wachten op de uitkomst van de onderhandelingen over het Europese Migratiepact. Migrantenvolken nog steeds in zeer kwetsbare omstandigheden op de Griekse eilanden en zitten daar maandenlang in een limbo, migranten blijven verdrinken op de Middellandse Zee, zoals dit weekend helaas weer voor de kust van Libië 43 mensen verdronken (<https://edition.cnn.com/2021/01/20/europe/43-people-drown-mediterranean-intl/index.html>), en ook in Bosnië-Herzegovina leven migranten in erbarmelijke omstandigheden en zonder basisvoorzieningen in de vrieskou (<https://nos.nl/artikel/2364059-migranten-in-bosnische-vrieskou-luiden-de-noodklok-help-ons-alsjeblieft.html>). Deze leden vragen of u bereid bent om, vooruitlopend op de onderhandelingen over het Europese migratiepact, het initiatief te nemen tot samenwerking tussen Europese lidstaten om deze humanitaire crises het hoofd te bieden. Concreet vragen deze leden of u namens Nederland het initiatief wilt nemen te komen tot gemeenschappelijke evacuatie en overname van migranten van de Griekse eilanden, het gezamenlijk organiseren van adequate voorzieningen in kamp Lipa in Bosnië-Herzegovina en het inzetten van een marine-taskforce in de Middellandse-Zee met een breed search & rescue mandaat. Indien u hiertoe niet bereid bent, vragen deze leden of u zich realiseert dat geen actie op deze punten een moreel failliet van de EU dichterbij brengt.

6. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de aangedragen stukken voor de JBZ-raad van 28 en 29 januari. Zij hebben enkele vragen.

Migratiepact

De leden van de SP-fractie hopen dat er snel weer beweging komt in de onderhandelingen over het asiel-en migratiepact. Het is nog de vraag wat het Portugese voorzitterschap het komende halfjaar kan bereiken op dit onderwerp, tot nu toe lijkt het overleg in een impasse beland. Het is van belang voor zowel de Europese grenslanden als de mensen die asiel

zoeken in de Europese Unie dat er snel een solidair pact wordt gesloten. Bent u van plan Portugal te helpen tijdens de onderhandelingen met de Oost-Europese lidstaten? Wanneer is er volgens u een akkoord bereikt waar u niet mee in zou willen stemmen? Welke aanpassingen in het asiel- en migratiepact zijn voor u acceptabel? Kunt u bijvoorbeeld instemmen met een pact zonder solidariteitsclausule?

De leden van de SP-fractie willen bij u benadrukken dat een asiel- en migratiepact zonder solidariteitsregeling niet de inzet van Nederland zou moeten zijn. De leden van de SP-fractie denken dat alleen een Europees pact inclusief opvang en/of het helpen bij terugkeer een passende oplossing kan bieden voor de migratiecrisis die zich nog steeds bij de Europese grenzen afspeelt.

Moriadeal

De leden van de SP-fractie willen ook gebruikmaken van dit schriftelijk overleg om een aantal vragen te stellen over de uitvoering van de Moriadeal. Na publicatie van een artikel in het NRC afgelopen maandag 18 januari bleek dat ondertussen 50 amv's naar Nederland gehaald zullen worden, waarvan 2 uit het kamp Moria. Opnieuw bleek dat het voor u moeilijk was om amv's te vinden die voldoen aan de door u gestelde eisen. Waarom heeft u er niet gekozen om de door veel organisaties als onmogelijk en onrealistisch geziene eisen aan te passen zodat meer amv's uit Moria zouden voldoen aan de eisen? Hoe voldoet dit aan de intentie van de Moriadeal die in de coalitie is afgesproken? Welk overleg heeft er met de oude coalitiepartijen plaatsgevonden om deze afwijking van de deal te realiseren? Welke hulp heeft de Europese Commissie geboden voor het vinden van amv's die aan de Nederlandse eisen voldoen? Wat heeft de Europese Commissie aangeraden toen bleek dat er maar weinig amv's voldoen aan de Nederlandse eisen? Is er contact geweest met andere lidstaten van de Europese Unie om advies in te winnen hoe er wel hulp kon worden geboden aan amv's uit kamp Moria?

Ondertussen bereiken deze leden ook berichten over ondergelopen tenten uit het besneeuwde kamp Kara Tepe. Deelt u de mening dat de huidige situatie in dit kamp onmenselijk en onacceptabel is?

7. Vragen en opmerkingen vanuit de christenUnie-fractie

Algemeen

De leden van de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer hebben kennisgenomen van de stukken behorende tot de agenda van het schriftelijk overleg over de informele Raad JBZ.

Griekse eilanden

Ten aanzien van de situatie op de Griekse eilanden zijn deze leden van mening dat de leefomstandigheden en de veiligheid al deze winter substantieel verbeterd moeten worden, gezien de aanhoudende wind, regen en mogelijk sneeuw en de veiligheidsincidenten die er plaats vinden, met als dieptepunt de (vermoedelijke) verkrachting van een driejarig Afghaans meisje.

De Minister voor ontwikkelingssamenwerking heeft eerder een bescheiden financiële bijdrage toegezegd van 1,7 miljoen (2020) en 750.000 euro (januari 2021) om de hulpverlening te verbeteren op de Griekse eilanden. U stelt zelf in uw brief van 19 januari 2021 vast dat de opvangfaciliteiten voor vluchtelingen op met name Lesbos maar ook op

Samos en Chios, nog altijd ontoereikend en schrijnend zijn en aanleiding geven tot zorgen. Substantiële verbeteringen op Lesbos en Chios zijn bovendien pas voorzien zijn in respectievelijk september en december 2021. Bepaalde elementaire voorzieningen als warm water zijn er nog steeds niet in het nieuwe kamp. Wanneer zal er wel warm water zijn? Bent u bereid met uw collega's bij de task force van de Europese Unie aan te dringen op meer spoed?

De leden van de ChristenUniefractie vragen of het met al het geld dat aan Griekenland is toegewezen voor hulp bij de opvang van vluchtelingen en wat afgelopen jaar ook nog extra is toegezegd, echt niet mogelijk is een degelijk kamp met wooncontainers in plaats van tenten neer te zetten. Kunt u aangeven op welke termijn er voldoende wooncontainers geplaatst zullen zijn? Is geld hierbij het probleem? Zo niet, wat is het dan? Deze leden vragen of een deel van de toegezegde hulp of aanvullende hulp voor de situatie op de Griekse eilanden nu al naar de al aanwezige Nederlandse NGOs kan gaan zodat er snel substantiële verbetering kan komen in de leefomstandigheden van de vluchtelingen op Lesbos.

Deze leden hebben verder kennisgenomen van een uitgebreid onderzoek in de NRC van zaterdag 23 januari naar de uitzettingen naar Soedan. Zij vragen hoe u de eerder gegeven antwoorden op schriftelijke vragen hierover weet te rijmen met de uitkomsten van dit onderzoek. Bent u van mening dat u voldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan naar deze uitzettingen?

8. Vragen en opmerkingen vanuit de SGP-fractie

Geannoteerde Agenda informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021

1. Hernieuwd Europees beleid voor Migratie en Asiel – de weg voorwaarts

De leden van de SGP-fractie zijn geïnteresseerd in de huidige stand van zaken ten aanzien van de onderhandelingen voor het Europese migratie- en asielpact. Kunt u aangeven wat de stand van zaken is op dit punt? Hoe beoordeelt u dit, mede gelet op de inzet van de Nederlandse regering? Hoe zet u daarbij in op opvang en de mogelijkheden van het aanvragen van asiel in de regio en het versterken van alternatieve, legale routes door middel van samenwerking met derde landen? Deelt u de mening dat dit essentiële onderdelen zijn van een nieuw vast te stellen migratie- en asielpact?

De leden van de SGP-fractie vragen welke concrete stappen u nu gaat zetten ten aanzien van de terugkeerregeling, nu gebleken is dat een ruime meerderheid van de lidstaten zich committeert aan terugkeer. Kunt u toezeggen dat u geen genoegen zult nemen met een migratiepact zonder dat er een bindende en dwingende terugkeerregeling komt? Wanneer is in uw ogen de terugkeer van migranten voldoende geborgd?

De leden van de SGP-fractie lezen dat uw inzet is dat gedwongen terugkeer tot de mogelijkheden moet behoren, ook als stok achter de deur om de keuze voor vrijwillige terugkeer te bevorderen. U dringt aan op betere terugkeersamenwerking met herkomstlanden als onderdeel van de partnerschappen benadering. De eerste gesprekken tussen de Europese Commissie en een aantal belangrijke herkomstlanden over terugkeersamenwerking hebben inmiddels plaatsgevonden. Wat hebben deze gesprekken opgeleverd, en brengen deze gesprekken ook uiteindelijk de mogelijkheden van de gedwongen terugkeer dichterbij? Welke rol kan de EU-visumcode hierin vervullen?

2. Schengen gebied – stand van zaken en blik op de toekomst

De leden van de SGP-fractie vinden dat de lijst van veilige landen moet worden uitgebreid, zodat uitzetting naar deze landen versneld kan gebeuren. Alle Schengen-lidstaten zouden dezelfde lijst van veilige landen moeten hanteren. Bent u bereid zich hiervoor bij uw Europese collega's in te zetten? Zo nee, waarom niet?

Griekse eilanden

De leden van de SGP-fractie vragen u in te gaan op de situatie in de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden. Vindt u niet met deze leden dat aan de erbarmelijke omstandigheden van de vluchtelingen in deze kampen een einde moet komen? Kunt u aangeven of en hoe u zich in EU-verband inspant om deze situatie zo spoedig mogelijk te verbeteren? Vindt u nu nog niet dat het tijd is voor een speciale civiel-militaire noodoperatie onder leiding van Frontex, gezien de nog altijd erbarmelijke omstandigheden van de asielzoekers in deze kampen? Bent u bereid zich hier bij uw Europese collega's voor in te zetten?

Nieuw akkoord tussen EU en Afghanistan over terugkeer

De leden van de SGP-fractie constateren dat een akkoord met Afghanistan over de terugkeer van uitgeprocedeerde Afghanen in de maak is. Bent u voornemens in te stemmen met de nieuwe Europese terugkeerafspraken met Afghanistan? Kunt u aangeven hoe het nieuwe beleid inzake families en zieken verschilt ten opzichte van het oude beleid? In hoeverre wil Nederland gebruik gaan maken van het nieuwe EU-Afghanistan akkoord om uitgeprocedeerde Afghanen uit te zetten? Hoeveel Afghanen zijn vanuit Nederland uitgezet onder het oude akkoord, en wat is de verwachting hiervan onder het nieuwe akkoord?

Inleiding

Hierbij bied ik u een afschrift van de beantwoording van de vragen van vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer die zijn gesteld in het kader van de informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021 per videoconferentie. De vragen betreffen het asiel- en migratiedeel van de Geannoteerde Agenda (Kamerstuk 32 317, nr. 669).

De toekomst van Schengen

In de Geannoteerde Agenda die ter voorbereiding op de informele JBZ-Raad met uw Kamer is gedeeld, is uw Kamer geïnformeerd over de werksessie over de toekomst van Schengen. Echter is deze in steek, met de recent verschenen discussiepapers van het voorzitterschap, gewijzigd. De bespreking zal nu zien op maatregelen inzake reisbewegingen ten gevolge van COVID-19. Op 15 januari jl. heeft de Minister van Justitie en Veiligheid opgeroepen tot meer coördinatie van nationale reismaatregelen en dit onderwerp te bespreken op de JBZ-raad. Ook andere lidstaten waaronder Duitsland hebben in de Raad Algemene Zaken en in de informele Europese Raad van 21 januari, en in een brief ondertekend door de Europese transportministers het belang van meer coördinatie onderstreept bij het Portugese voorzitterschap en de Commissie.

Zoals aangegeven bij brief van 20 januari¹ zet het kabinet ten aanzien van het testregime en inreisbeperkingen, mede op verzoek van uw Kamer, zoveel mogelijk in op de samenwerking en afstemming met de omrin-

¹ Kamerstuk 25 295 nr. 912

gende landen en andere EU-lidstaten. Een zoveel mogelijk gecoördineerde aanpak in EU verband is te prefereren is boven sterk uiteenlopend beleid als het aankomt op het bestrijden van de negatieve gevolgen van reizen in reactie op de COVID-19-pandemie.

De Commissie heeft op 25 januari jl. twee conceptvoorstellen voorgesteld tot herziening van Raadsaanbeveling 2020/912 over de tijdelijke beperking van niet-essentiële reizen naar de EU en de mogelijke opheffing van die beperking en de herziening van Raadsaanbeveling 2020/1475 betreffende een gecoördineerde aanpak van de beperking van het vrije verkeer in reactie op de COVID-19-pandemie. Een inhoudelijke bespreking van de herziening van de Raadsaanbevelingen zal plaatsvinden tijdens de Coreper van woensdag 27 januari jl. met het oog op een spoedige afronding.

In de JBZ-Raad zal het kabinet aangeven er voorstander van te zijn nationale reis- en transportmaatregelen tegen virusmutaties op Europees niveau gecoördineerd aan te pakken. Het kabinet zal de Commissievoorstellen voor aanpassing van Raadsaanbevelingen 2020/912 en 2020/1475 die op 25 januari jl. zijn uitgekomen verwelkomen en streven naar goede aansluiting bij het Nederlands beleid. Uw Kamer wordt op korte termijn nader geïnformeerd over de voorstellen van de Commissie.

II Reactie van de bewindspersoon

1. Hernieuwd Europees beleid voor Migratie en Asiel – de weg voorwaarts

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, van 28–29 januari 2021. Deze leden constateren dat het nog wachten is op een discussiestuk van het Portugese voorzitterschap over de voortzetting van de discussie, nadat onder Duits voorzitterschap nog niet tot een voortgangsrapportage kon worden gekomen. Hoewel deze leden eveneens van mening zijn dat het commissievoorstel een goed startpunt voor de discussie is, vinden zij het teleurstellend dat er nog geen noemenswaardige stappen konden worden gezet. Het belang van een strenge buitengrensprocedure met zorgvuldige screening en een sterk verbeterde terugkeerrichtlijn blijft onverminderd hoog.

De leden van de VVD-fractie zijn positief over de eerste voorzichtige opmerkingen dat de Zuid-Europese lidstaten er niet meer per se op gebrand zijn dat solidariteit altijd herverdeling zou moeten inhouden. Deze leden benadrukken daarom nogmaals dat een financiële, logistieke of personele bijdrage aan grensbewaking ook onder solidariteit valt en dat dergelijke ondersteuning Nederlandse prioriteit zou moeten genieten. De leden vragen hoe u aankijkt tegen de keuze van het voorzitterschap om de prioriteit te leggen bij het onderhandelen over solidariteit? Bent u het met de leden van de VVD-fractie eens dat het vermoedelijk eenvoudiger is een overeenkomst te bereiken op een strenge buitengrensprocedure en kunt u zich ervoor inspannen dat de onderhandelingen hierover in de tussentijd niet stil komen te liggen? Wat is ondertussen de stand van zaken over de herziening van de terugkeerrichtlijn, met name op de onderdelen vreemdelingenbewaking en het vastzetten bij het risico op onttrekken aan toezicht?

Het is duidelijk dat de verplichtende eisen die een groep lidstaten in het kader van het solidariteitsvraagstuk stelt voor een andere groep lidstaten te ver gaan. De verschillende discussies hierover in de vorige JBZ-raden maakten duidelijk dat zich hiervoor nog

geen overeenstemming aftekent. Dat het Portugese Voorzitterschap deze discussie probeert voort te zetten, ligt wat het kabinet betreft dan ook voor de hand. Daaruit blijkt niet dat eerst sprake zou moeten zijn van overeenstemming over het solidariteitsvraagstuk. Integendeel, het op technisch niveau uitwerken van de ontwerpregelgeving van een verplichte screening- en grensprocedure gaat onverminderd door, ook in het kader over de versterking van Schengen. Het kabinet acht het nog steeds van belang dat prioriteit wordt gegeven aan een efficiënter Europees migratie- en asiel managementsysteem en dat daarnaast wordt gekeken naar vraagstukken omtrent solidariteit, ter ontlasting van de lidstaten die in een nieuw Europees migratie- en asiel managementsysteem een verantwoordelijkheid gaan dragen.²

Ten aanzien van de herziening van de Terugkeerrichtlijn merkt het kabinet op dat het primair aan het Europees Parlement is om een standpunt in te nemen waarop de triloog kan worden gestart.

De leden van de VVD-fractie kijken daarnaast met zorg naar de ontwikkeling van het aantal bootmigranten wat aankomt op de Canarische eilanden. Uit welke landen komen deze migranten? Welke stappen zetten betrokken lidstaten om de instroom te beperken? Is er contact met landen van herkomst over de aanpak van de migratiestromen en de mogelijkheid tot terugkeer?

In 2020 was het totale aantal aankomsten in Spanje bijna 42.000, waarvan meer dan 23.000 aankomsten op de Canarische Eilanden. Het aantal aankomsten op de Canarische Eilanden was hiermee bijna 9 keer zo hoog als in 2019. Deze grote stijging is met name zichtbaar in het aantal personen dat vanuit Mauritanië, Senegal en Marokko aankomt op de eilanden. De belangrijkste landen van herkomst van migranten (zowel aankomsten per land als per zee) in Spanje in 2020 betroffen Algerije, Marokko, Guinea, Mali, Ivoorkust, Senegal, Bangladesh, Gambia en de Comoren.

Spanje heeft bilaterale terug- en overnameovereenkomsten met o.a. Mauritanië, Senegal en Marokko. Dit zijn bredere samenwerkingsverbanden, waarvan migratie een onderdeel is. In de afgelopen periode zijn veel van deze overeenkomsten, vanwege de COVID-maatregelen waarbij o.a. de grenzen werden gesloten, onuitvoerbaar geworden. De Minister van Binnenlandse Zaken en andere leden van het Spaanse kabinet reizen regelmatig naar landen in de regio om deze samenwerking te doen hervatten. Daarin wordt Spanje ook actief ondersteund door de Europese Commissie. Zo heeft Commissaris Johansson eind 2020 Marokko bezocht en is uitgebreid gesproken over de migratiesamenwerking waaronder terugkeer, tussen de EU en Marokko.³ Ook wordt de operationele samenwerking tussen Spanje en de landen in kwestie verder versterkt. Het gaat hierbij om extra inzet van mensen en materiaal ten behoeve van versterking van de grensbewaking.

Tot slot vragen de leden zich op dit punt af waarom is gekozen voor een kwantitatieve terugkeerafpraak van 500 afgewezen Afghaanse asielzoekers per maand in plaats van de afspraak dat alle afgewezen Afghaanse asielzoekers moeten worden teruggenomen. Hoeveel

² Kamerstuk 22 112, nr. 2955

³ Kamerstuk 32 317, nr. 666

Afghaanse asielzoekers komen er per maand aan in Europa? Hoeveel bevinden zich op dit moment in de EU en Nederland? Wat is het afwijzingspercentage voor Afghanen en wat betekent het aantal van 500 per maand voor de terugkeer van alle afgewezenen?

Het kabinet gaat ervan uit dat de leden van de VVD-fractie met de verwijzing naar 500 terugkerende vreemdelingen naar Afghanistan doelen op de *Joint Declaration on Migration Cooperation between Afghanistan and the EU*. Daarin is opgenomen dat op verzoek van de Afghaanse zijde, en in lijn met de staande praktijk, een maximum van 50 terugkeerders per onaangekondigde terugkeervlucht wordt aangehouden, met een plafond van 500 per maand. In overleg kan dit worden aangepast, zo luidt de tekst.

Nederland verwelkomt de nieuwe afspraken en de dialoog tussen Afghanistan en de EU. Voor Nederland vormt het bestaande MoU tussen Nederland en Afghanistan het raamwerk voor de terugkeer, en dit zal niet veranderen met de nieuwe afspraken. Toelating wordt uiteraard vooral bepaald door het nationale beleid en de beoordeling door Nederland van de situatie in Afghanistan en de veiligheid in het individuele geval. Er wordt niet verwacht dat de Europese afspraken tot significante veranderingen in de Nederlandse praktijk zullen leiden, gezien het voorgaande. Gegeven de korte termijn voor de beantwoording, kan helaas niet worden ingegaan op de cijfermatige vragen.

2. Schengengebied – stand van zaken en blik op de toekomst

De leden van de VVD-fractie hechten grote waarde aan een discussie over de toekomstige ontwikkelingen van het Schengengebied. Schengen biedt Nederland grote kansen op de interne markt. Maar tegelijkertijd zorgt het er ook voor dat de grip op migratie en het belang van veiligheid binnen het Schengengebied alleen gerealiseerd kan worden met een gezamenlijke inspanning om de buitengrenzen te bewaken. Deze leden lezen met grote belangstelling dat Frankrijk zich inspant voor de uitbreiding van Frontex met opsporen van terroristen. Hoe kansrijk acht het kabinet dit voorstel? Wat zou dit betekenen voor de benodigde capaciteit van Frontex? Hoe het staat met de werving en inzet van de grenswachten voor het *standing corps* van Frontex en de bijdrage die Nederland hieraan levert (zowel financieel als in Fte's)?

Nederland beziet het voorstel van Frankrijk binnen de context van het mandaat van het agentschap. Bij de herziening van de Frontex verordening is dit mandaat ten behoeve van aanpak van de georganiseerde (migratie)criminaliteit en terrorisme versterkt. In Frontexoperaties aan de buitengrenzen kunnen relevante opsporingsdatasystemen zoals het SIS geraadpleegd worden om te na te gaan of personen een gevaar zijn voor de openbare orde of nationale veiligheid. Daarnaast is er in de debriefing van Frontexoperaties ook meer aandacht voor signalen van counterterrorismen en zijn hierover werkafspraken gemaakt met Europol.

Tijdens de Management Board van 20 januari jl. een update gegeven over de voortgang van de werving en inzet voor het *standing corps*. Er is aangegeven dat er vertragingen zijn opgelopen met de werving. De inzet is daarnaast beïnvloed door de omstandigheden in verband met COVID-19. In de Europese Grens en Kustwacht (EGKW)-verordening is de bijdrage per lidstaat vastgesteld. De van Nederland gevraagde bijdrage voor 2021 is gereed.

Daarnaast vragen deze leden zich af hoe het staat met de uitvoering van de motie Becker (Kamerstuk 35 570 VI, nr. 31) die oproept met omliggende landen te werken aan een sterker Schengen. Wordt met gelijkgestemde landen op of om de informele JBZ-raad gesproken over versterking van het Schengen ter voorkoming van een migratiecrisis, met inbegrip van een mini-Schengen in tijden van crisis? Wat zijn de eerste reacties daarop nu een structurele Europese oplossing met een strenge buitengrensprocedure en effectieve terugkeer nog niet nabij is?

Zoals eerder aangegeven in reactie op de genoemde motie, vindt regelmatig overleg plaats met buurlanden en gelijkgezinden lidstaten. Zo hebben vertegenwoordigers van Nederland verschillende overleggen bijgewoond tussen lidstaten die interne grenscontroles hebben ingevoerd. Doel van deze overleggen is om gezamenlijke standpunten en voorstellen te ontwikkelen die bijdragen aan de versterking van Schengen. Op dit moment worden door de Commissie zogenoemde expertbijeenkomsten georganiseerd waar experts van alle Schengen lidstaten deelnemen om de Commissie van input te voorzien op de Commissie Strategie voor de Toekomst van Schengen die nog dit kwartaal wordt verwacht.⁴ Voorafgaand aan deze overleggen vindt eveneens afstemming plaats met gelijkgezinden. Inzet van alle gesprekspartners is er op gericht om Schengen te versterken om de bestaande ruimte van vrij verkeer te behouden. Over het algemeen bestaat brede overeenstemming over de noodzaak om de buitengrenzen te versterken en terugkeer te verbeteren. Over een verplichte grensprocedure bestaat (nog) geen overeenstemming. Een groep lidstaten heeft hiertegen uitgesproken bezwaren.

2. Vragen en opmerkingen vanuit de PVV-fractie

Ondanks dat dit een informele JBZ-Raad is willen de leden van de PVV-fractie van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de toezegging dat, gezien de demissionaire status van het kabinet, er namens Nederland geen beslissingen worden genomen op het gebied van asiel- en immigratie in Europees verband.

Tijdens deze informele JBZ-Raad worden per definitie geen besluiten genomen. Het is – zoals de leden van de PVV-fractie terecht opmerken – tenslotte een informele JBZ-raad van het Portugese Voorzitterschap. Gelet op de posities die verschillende groepen lidstaten hebben ingenomen, ligt het overigens niet voor de hand dat op korte termijn enige besluitvorming over de Commissievoorstellen zal plaatsvinden. Mocht dat onverwacht wel het geval zijn, zal het kabinet uw Kamer conform de gemaakte informatieafspraken n.a.v. het door uw Kamer geplaatste behandelvoorbehoud hier zo snel mogelijk over informeren.

De leden van de PVV-fractie zijn verbaasd dat ondanks de lockdown er nog iedere week 300 tot 400 asielzoekers naar Nederland komen. Deze leden vragen de Staatssecretaris of asielzoekers ook een negatieve coronatest moeten overleggen om Nederland binnen te komen? Zo nee, waarom niet?

⁴ Kamerstuk 32 317, nr. 666

Voor asielzoekers gelden bij inreis in Nederland in principe dezelfde regels als voor andere reizigers. Dat betekent onder andere dat ook asielzoekers een negatieve PCR-uitslag moeten kunnen laten zien als zij per vliegtuig, schip, bus of trein uit een hoog-risicogebied naar Nederland reizen. Voor reizen per ferry en vliegtuig vanuit een hoog-risicogebied geldt eveneens dat een negatieve sneltest-uitslag moet worden overlegd. Voor de meest actuele regels en uitzonderingssituaties voor inreis in Nederland verwijs ik naar de site van de rijksoverheid.

Zoals de Staatssecretaris in haar brief aan uw kamer van 8 januari jl. heeft medegedeeld is er in het kader van de volksgezondheid op de opvangcentra sprake van een goede samenwerking tussen GGD, GZA en COA op het gebied van het geven van voorlichting aan asielzoekers, het testen bij klachten of naar aanleiding van bron- en contactonderzoek, het isoleren van besmette asielzoekers en het nemen van quarantainemaatregelen voor asielzoekers die mogelijk in contact zijn geweest met besmette personen.⁵ Verder werkt de Staatssecretaris momenteel aan de invoering van een covid-19 test bij aanvang van het asielproces.

Kan de Staatssecretaris uitleggen hoe het mogelijk is dat Nederlanders door middel van een avondklok in hun eigen huis worden opgesloten, maar dat we al jaren lang horen dat de Staatssecretaris illegalen, overlastgevers en andere nep-asielzoekers niet zou kunnen vastzetten?

Met betrekking tot de vraag van de leden van de PVV over de avondklok wijst de regering erop dat de avondklok op gelijke wijze geldt voor vreemdelingen, daaronder begrepen de door de PVV genoemde doelgroepen.

De leden van de PVV-fractie vragen de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid om een reactie op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie dd. 14 januari 2021, 441/19, TQ, waarin staat dat niet-begeleide minderjarige asielzoeker alleen mogen worden uitgezet als in het land van terugkeer adequate opvang is. Wat gaat de Staatssecretaris doen om ervoor te zorgen dat Nederland amv's kan blijven uitzetten, zo vragen deze leden voorts.

Het is nu ook al zo dat amv's alleen mogen worden uitgezet als in het land van terugkeer sprake is van adequate opvang. In de Hofuitspraak waar de leden van de PVV-fractie naar verwijzen, stelt het Hof echter dat een lidstaat zich reeds voorafgaand aan het nemen van een terugkeerbesluit, ervan dient te vergewissen dat adequate opvang beschikbaar is. In de huidige uitvoeringspraktijk gaat de Dienst Terugkeer en Vertrek eerst na het nemen van een terugkeerbesluit onderzoeken of er adequate opvang is om terugkeer te realiseren. De Staatssecretaris is de uitspraak aan het bestuderen en beziet wat dit betekent voor de inrichting van het terugkeerproces van amv's. Deze Hofuitspraak doet niet aan af het beginsel in ons asielsysteem dat iedere vreemdeling wiens asielverzoek is afgewezen, Nederland dient te verlaten

⁵ Kamerstukken 19 637 en 25 295, nr. 2690

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken geagendeerd voor het schriftelijk overleg over de Informele JBZ-Raad d.d. 28 en 29 januari 2021 (vreemdelingen- en asielbeleid)

De geannoteerde agenda voor de informele JBZ-raad d.d. 28 en 29 januari 2021

De leden van de CDA-fractie begrijpen dat het Portugese voorzitterschap zich eerst vooral zal richten op het uitwerken van het concept «flexibele, verplichte solidariteit». De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris wat zij vindt van deze strategie? Verwacht u verdere beweging op dit dossier? Bent u voornemens eventuele beweging van Nederland op dit dossier te koppelen aan beweging van andere lidstaten op andere dossiers, zoals bijvoorbeeld het voorstel voor een aangescherpte grensprocedure? Of de ontwikkeling van grenscentra om daar de grensprocedure te laten plaatsvinden?

Kortheidshalve verwijst de Staatssecretaris naar de beantwoording van een vergelijkbare vraag van leden van de VVD-fractie. Inzet van het kabinet volgt uit de BNC-fiches die met uw Kamer zijn gedeeld. Het kabinet steunt de inspanningen om te komen tot een effectief, realistisch en voorspelbaar solidariteitsmechanisme. Daarbij geldt wel dat het kabinet van alle lidstaten verwacht dat zij de verantwoordelijkheid nemen voor goed werkende, effectieve nationale asiel – en migratiestelsels. De verschillende voorstellen van de Commissie moeten in samenhang met elkaar worden gezien. Gelet op de stellingen die verschillende groepen lidstaten hebben ingenomen, ligt het overigens niet voor de hand dat op korte termijn besluitvorming over de Commissievoorstellen zal plaatsvinden. Mocht dat onverwacht wel het geval zijn, dan zal het kabinet uw Kamer conform de gemaakte afspraken n.a.v. het door uw Kamer geplaatste behandelvoorbehoud hier zo snel mogelijk over informeren.

Voorts vragen de leden van de CDA-fractie naar een reactie van de Staatssecretaris op het (interne) onderzoek naar Frontex wegens vermeende betrokkenheid bij pushbacks aan de Griekse buitengrens. Wanneer zal dit onderzoek zijn afgerond? Welke consequenties kunnen er zitten aan een dergelijk onderzoek? Heeft het onderzoek uitsluitend betrekking op de rol van Frontex, of wordt ook de rol van de Griekse autoriteiten bij de vermeende pushbacks onderzocht?

De Frontex Management Board heeft de speciale *sub-groep Fundamental Rights and Legal and Operational Aspects of Operations* verzocht een finaal rapport te presenteren op 26 februari 2021. Het onderzoek ziet specifiek op de rol van Frontex. De aanbevelingen uit het tussentijdse rapport zijn na de Management Board meeting van 20 januari jl. openbaar gemaakt⁶ en de Management Board heeft de Executive Director verzocht om updates en een roadmap te verstrekken ten behoeve van de voortgang en implementatie. Daarnaast vinden er ook onder-

⁶ <https://frontex.europa.eu/media-centre/management-board-updates/conclusions-of-the-management-board-s-meeting-on-20-21-january-2021-on-the-preliminary-report-of-its-working-group-on-fundamental-rights-and-legal-operational-aspects-of-operations-in-the-aegean-sea-GnFalc>

zoeken plaats door OLAF, de EU ombudsman en de Commissie. De (definitieve) resultaten moeten worden afgewacht voordat de Staatssecretaris uitspraken kan doen over de uitkomsten en eventuele consequenties hiervan.

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris of zij voornemens is in te stemmen met de nieuwe Europese terugkeerafspraken met Afghanistan? Zijn er grote verschillen met de thans geldende afspraken? De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris aan te geven hoe de thans geldende afspraken in de praktijk functioneren, hoeveel Afghanen worden er middels dit akkoord ieder jaar worden teruggestuurd? Verwacht u dat de nieuwe afspraken invloed hebben op de staande praktijk?

Nederland verwelkomt de nieuwe afspraken en de dialoog tussen Afghanistan en de EU. Voor Nederland vormt het bestaande MoU tussen Nederland en Afghanistan het raamwerk voor de terugkeer, en dit zal niet veranderen met de komst van de nieuwe afspraken. Toelating wordt uiteraard vooral bepaald door het nationale beleid en de beoordeling door Nederland van de situatie in Afghanistan en de veiligheid in het individuele geval. Er wordt niet verwacht dat de Europese afspraken tot significante veranderingen in de Nederlandse praktijk zal leiden, gezien het voorgaande. Vanwege de korte termijn voor de beantwoording van deze vragen, konden nu helaas geen cijfers worden verkregen.

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris naar de voorbereidingen van één nationale uitvoeringswet in het kader van de implementatie van diverse verordeningen op het gebied van grenzen en veiligheid, hoe vordert het met deze voorbereidingen? Bent u voornemens deze uitvoeringswet nog deze kabinetsperiode bij de Tweede Kamer aan te bieden?

Het wetsvoorstel ligt sinds begin januari jl. voor advies bij consultatie instanties. Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat het wetsvoorstel voor de verkiezingen aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

Voortgang Grieks-Nederlandse samenwerkingsverband

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris of het derde opvanghuis voor AMV's in Griekenland inmiddels gereed is? Zijn de vrijgekomen plekken in de andere opvanglocaties inmiddels ook weer gevuld? Kunt u voorts aangeven of de beloofde juridische ondersteuning voor de kinderen in de opvanghuizen inmiddels tot concrete ondersteuning heeft geleid? Gaat dit in de toekomst er ook tot leiden dat er geen kinderen meer weglopen uit de opvanglocaties? Hoe bent u van plan te voorkomen dat er kinderen weglopen uit de opvanghuizen?

De laatste hand wordt gelegd aan de derde locatie. Deze is begin volgende week gereed om kinderen te verwelkomen. De Griekse autoriteiten zijn hiervan op de hoogte gesteld. In de opvanglocatie voor meisjes worden nu 16 kinderen opgevangen, dat is de volledige bezetting. Naar verwachting worden eind deze week drie jongens overgebracht naar de tweede opvanglocatie waarmee ook deze weer volledig bezet is. Ten aanzien van de juridische ondersteuning, verwijst de staatsecretaris u kortheids halve naar haar laatste brief van 19 januari jl. Zoals daarin is toegelicht, heeft de ondersteuning onder andere geleid tot de

gezinshereniging van een minderjarig meisje en lopen er voor nog eens vijf meisjes vergelijkbare procedures. In de lopende herplaatsingsprocedures van meerdere jongens is nog geen uitsluitel.

Helaas is het weglopen van kinderen uit dergelijke open opvanglocaties niet uniek voor Griekenland. Dat gebeurt, zoals uw Kamer bekend, helaas ook in Nederland. Alle bijdit programma betrokken partners doen er alles aan om te voorkomen dat dit gebeurt. Zo worden er voortdurend gesprekken gevoerd met de bewoners, individueel en collectief, waarin de risico's van zelfstandig doorreizen worden besproken, wordt er gecheckt op eventuele signalen, en krijgt elke bewoner de al eerder genoemde juridische begeleiding. Desondanks blijft de kans bestaan dat bewoners vrijwillig besluiten om zelfstandig door te reizen.

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd te lezen dat een groot deel van de kwetsbare personen die in het kader van herplaatsing van Griekenland naar Nederland zijn gehaald, inmiddels in Nederlandse gemeenten zijn gehuisvest. Tegelijkertijd zitten er in Nederlandse COA-locaties veel statushouders te wachten op huisvesting. Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel statushouders wachten op huisvesting? Hoeveel minderjarigen met een status zitten er momenteel in de opvang in NL? Neemt dit aantal toe of af?

Op peildatum 26 januari verbleven er ca. 8.900 vergunninghouders in de COA-opvang, waarvan 2.400 minderjarige vergunninghouders (inclusief amvs). Minderjarige vergunninghouders die worden opgevangen onder verantwoordelijkheid van Nidos zijn, vanwege de beperkte tijd die beschikbaar was om deze vragen te beantwoorden, niet meegenomen. Het aandeel vergunninghouders op de totale bezetting van het COA neemt toe en bedraagt op dit moment meer dan 30 procent.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de situatie in de kampen op de Griekse eilanden uitermate zorgelijk is. De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat het in de waarde gemeenschap van Europa toch niet zo kan zijn dat mensen onder dergelijke omstandigheden worden opgevangen. Kunt u, in samenwerking met andere EU-landen, bezien wat ervoor nodig is om de situatie daar snel te verbeteren en actie te ondernemen? Bent u bereid de Kamer te informeren over de uitkomst hiervan?

Zoals eerder met uw Kamer gedeeld is recentelijk een Taskforce van de Europese Commissie operationeel geworden in Griekenland ten behoeve van het doorvoeren van structurele verbeteringen op het gebied van asiel, terugkeer, opvang en integratie. De Taskforce zal met name toezien op de realisatie van een nieuwe opvanglocatie op Lesbos en de overige vier hotspoteilanden. Daarvoor zijn reeds substantiële stappen gezet. Korthedshalve verwijst de Staatssecretaris uw Kamer voor verdere informatie naar haar recente brief van 19 januari jl.⁷

⁷ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 19 januari jl. inzake het samenwerkingsverband Nederland-Griekenland en de uitwerking van het Nederlandse herplaatsingsaanbod (Kamerstuk 27 062, nr. 121)

4. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben de geannoteerde agenda gelezen en hebben daarover nog enkele vragen.

Voorzitterschap Portugal en voortgang migratiepact

De leden van de D66-fractie zijn teleurgesteld dat er tijdens de laatste JBZ-raad in december 2020 geconcludeerd is dat er overeenstemming bestaat tussen de lidstaten dat ze zich alleen zullen inzetten op hervorming van regelgeving inzake kenniswerkers, en nauwelijks op andere initiatieven wat betreft legale migratie. Deze leden zijn echter wel te spreken over de inzet van het Portugese voorzitterschap, die juist stelt dat legale migratie een nadrukkelijk onderdeel is van de Europese aanpak om de uitdagingen op het gebied van migratie aan te gaan. Hoe beoordeelt de regering deze inzet, en in bredere zin de inzet van het Portugese voorzitterschap wat betreft het migratiepact? Is de regering het met D66 en het Portugese voorzitterschap eens dat legale migratie inderdaad een essentieel onderdeel moet zijn van het Europese migratiebeleid? Is zij bereid de inzet van dit voorzitterschap op dit punt te steunen? Kunt u uw antwoord toelichten?

In lijn met de integrale migratieagenda van dit kabinet onderstreept het kabinet de notie dat legale migratie onderdeel moet zijn van een integrale, alomvattende aanpak. Ten aanzien van de kabinetsinzet op het gebied van legale migratie, verwijst het kabinet korthedshalve naar de appreciatie van de overkoepelende Commissiemededeling van 23 september 2020 en de daarin toegelichte kabinetsinzet.⁸

De leden van de D66-fractie constateren dat UNHCR, de vluchtelingenorganisatie van de VN, positief is over het Europese migratiepact. Kan de regering een reactie geven op de aanbevelingen die UNHCR doet met betrekking tot het pact en het bredere Europese migratiebeleid? Bent u het met D66 en UNHCR eens dat de EU meer moet inzetten op nood- en ontwikkelingshulp aan landen die nu veel vluchtelingen opvangen, en ook meer moet inzetten op legale migratieroutes zoals hervestiging? Kun u uw antwoord toelichten?

Het kabinet heeft kennis genomen van de aanbevelingen van UNHCR. Gelet op de zeer beperkte tijd die beschikbaar is voor de beantwoording van deze vragen, kan het kabinet geen reactie geven op alle aanbevelingen. Specifiek ten aanzien van de inzet van nood- en ontwikkelingshulp aan landen die grootschalige vluchtelingengroepen opvangen, verwijst het kabinet korthedshalve naar het regeerakkoord, de integrale migratieagenda en de inspanningen van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking om daaraan uitvoering te geven. Daaruit moge blijken dat het kabinet dit belang onderstreept. Over de inzet op hervestiging en het bieden van andere legale alternatieve routes, verwijst het kabinet naar het BNC-fiche inzake de overkoepelende Commissiemededeling van 23 september 2020.⁹

⁸ Kamerstuk 22 112, nr. 2955

⁹ Kamerstuk 22 112, nr. 2955

Schengen

De leden van de D66-fractie zijn kritisch op de discussie over de hervorming van Schengen, en dan met name vanwege het feit dat de huidige problematiek rondom Schengen enkel vanuit een veiligheidsperspectief lijkt te worden bekeken. Is de regering het eens met D66 dat in het belang van het hele Schengengebied het belangrijk is dat de discussie verbreed wordt in plaats van enkel toegespitst op de veiligheidsdimensie, en dat de open binnengrenzen een groot goed zijn binnen de EU en dus ten allen tijde verdedigd moeten blijven worden?

Het kabinet onderschrijft de waarde van de interne markt. Het versterken van Schengen zou deze juist moeten waarborgen. In de discussie over de hervorming van Schengen wordt over meerdere onderwerpen gesproken, het kabinet bekijkt dit zeker niet alleen als veiligheidsvraagstuk. Het gaat ook om de mogelijke maatregelen en gevolgen voor de interne markt en de gevolgen van secundaire migratie voor de vreemdelingen/migratieketen in de Schengenlidstaten. Daarnaast is, gelet op de covid-19 pandemie in de lidstaten, het gezondheidsvraagstuk een belangrijk onderwerp in de discussie over hervorming van Schengen.

Frontex

De leden van de D66-fractie blijven zorgen houden over de afwikkeling van de problematiek bij Frontex. Wat heeft de regering namens Nederland gedaan om de feiten op tafel te krijgen over de vermeende pushbacks en de nasleep daarvan, sinds het Vragenuur van 12 januari 2021? Wat is de inzet van de regering bij de werkgroep die is ingesteld om advies uit te brengen over de manier waarop beter verzekerd kan worden dat Frontex operaties uitvoert in lijn met mensenrechten? Is de regering het met D66 eens dat hier forse verbeteringen nodig zijn? Zo ja, aan welke verbeteringen denkt u? Zo nee, waarom niet?

De speciale sub-groep *Fundamental Rights and Legal and Operational Aspects of Operations* is opgericht om o.a. de berichten rondom *pushbacks* te onderzoeken. Een samenvatting van het tussentijds rapport is gepresenteerd tijdens de Management Board raad van 20 januari, en daarna gepubliceerd.¹⁰ Een van de conclusies is dat er nog informatie ontbreekt t.a.v. vijf incidenten. De Management Board heeft erop aangedrongen om nog nader onderzoek te verrichten over deze incidenten. In de Frontex Management Board zijn zowel Europese lidstaten als de Europese Commissie vertegenwoordigd. De leden hebben een controlerende rol ten aanzien van de uitvoering van het mandaat van Frontex. Nederland heeft tijdens de Frontex Management Board eerder al benadrukt dat een serieus onderzoek noodzakelijk is. De Staatssecretaris kan niet vooruitlopen op de lopende onderzoeken.

¹⁰ <https://frontex.europa.eu/media-centre/management-board-updates/conclusions-of-the-management-board-s-meeting-on-20-21-january-2021-on-the-preliminary-report-of-its-working-group-on-fundamental-rights-and-legal-operational-aspects-of-operations-in-the-aegean-sea-GnFalc>

Buitengrenzen

De situatie aan de buitengrenzen van Europa blijft de leden van de D66-fractie zorgen baren, of ze nu kijken naar de situatie op de Griekse eilanden, de Kroatisch-Bosnische grens of de Canarische eilanden. Overal bevinden zich migranten in benarde situaties, met vaak gebrek aan voedsel, medische hulp en andere noodzakelijkheden. De COVID-19 pandemie maakt hen extra kwetsbaar. In hoeverre wordt er op Europees niveau in bredere zin gekeken naar deze problematiek aan de buitengrenzen en wat is uw inzet, samen met uw Europese collega's, om deze situaties te verbeteren? Welke concrete acties heeft de regering al ondernomen om de problematiek te verminderen en op te lossen?

Het kabinet sluit zich bij uw Kamer dat de situatie op de Griekse eilanden, Kroatische-Bosnische grens en de Canarische eilanden zorgelijk zijn, mede in het licht van covid-19. Het is en blijft in beginsel de verantwoordelijkheid van een (kandidaat) lidstaat om een adequate de asielpcedures en opvangomstandigheden te realiseren. De EU en EU lidstaten ondersteunen de land om de nodige verbeteringen door te voeren en de opvangomstandigheden te verbeteren.

Momenteel vinden de onderhandelingen plaats met betrekking tot de nieuwe asiel- en migratievoorstellen van de Europese Commissie. Deze nieuwe voorstellen zien ook op het verbeteren van de situatie aan de EU buitengrenzen. Het kabinet is voorstander van een grensprocedure aan de EU buitengrenzen, waarbij snel een onderscheid wordt gemaakt tussen kansarme en kansrijke asielaanvragen van migranten. Door een effectieve grensprocedure wordt de druk aan de EU buitengrenzen, zoals de Griekse of Canarische eilanden, verlicht.

Daarnaast worden momenteel stappen ondernomen om de omstandigheden structureel te verbeteren. Zo heeft de Europese Commissie een Taskforce opgericht die toeziet op het verbeteren van de migratiesituatie op de Griekse eilanden, met name door verbetering van de asiel- en terugkeerprocedures en de opvangomstandigheden. In dit licht worden op de vijf Griekse hotspot-eilanden nieuwe faciliteiten gerealiseerd. Over de voortgang hieromtrent is uw Kamer recent geïnformeerd.¹¹ Ook met betrekking tot de situatie op de Canarische eilanden worden in EU en bilateraal verband stappen ondernomen. De Europese Commissie heeft 43 miljoen Euro toegezegd om de opvang op de Canarische eilanden te verbeteren. Streven is om eind januari a.s. in totaal zes locaties op Gran Canaria en twee opvanglocaties op Tenerife gereed te hebben. Op Gran Canaria zijn deze reeds in gebruik genomen. Daarnaast is EASO een *operating plan* overeengekomen met Spanje om de autoriteiten verder te ondersteunen in het doorvoeren van verbeteringen in de opvang. Recent heeft een *needs assessment* plaatsgevonden m.b.t. de opvang op Gran Canaria, waarbij ook een Nederlandse expert is aangesloten. Tot slot heeft de Europese Commissie recent 3,5 miljoen Euro extra toegezegd aan Bosnië-Herzegovina, wat de totale steun op meer dan 88 miljoen Euro brengt. Met deze EU steun zijn onder andere vijf opvanglocaties gefinancierd, waarvan nota bene het opvangkamp Bira niet wordt gebruikt. De EU roept de autori-

¹¹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 19 januari jl. inzake het samenwerkingsverband Nederland-Griekenland en de uitwerking van het Nederlandse herplaatsingsaanbod (Kamerstuk 27 062, nr. 121)

teiten van Bosnië-Herzegovina op om volledige verantwoordelijkheid te nemen, urgente actie te ondernemen en te doen wat nodig is om de situatie te verbeteren.

Uitspraak Europese hof inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de uitspraak van het Europese hof waarin wordt geconcludeerd dat het Nederlandse beleid wat betreft de terugkeer van alleenstaande minderjarige vreemdelingen van 15 jaar en ouder niet aan het EU-recht voldoet. Wat is de reactie van de regering op deze uitspraak? Hoe gaat de regering het beleid aanpassen om te voldoen aan deze uitspraak? Deze leden ragen voorts aan de regering om hoeveel zaken het ongeveer gaat waarbij niet in lijn met Europese regelgeving is gehandeld, en wat de voornaamste herkomstlanden zijn van de vreemdelingen die het betreft? In hoeveel procent van deze zaken is de betrokkenen ook daadwerkelijk uitgezet na aanvang van het 18de levensjaar? Kan de regering toezeggen dat er voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen van 15 tot en met 17 jaar oud die zich nu en in de toekomst in Nederland bevinden, voortaan wel onderzoek wordt gedaan naar de beschikbaarheid van adequate opvang in landen van herkomst voordat een terugkeerbesluit genomen wordt? Zo nee, waarom niet?

In de uitspraak stelt het Hof dat een lidstaat zich reeds voorafgaand aan het nemen van een terugkeerbesluit, ervan dient te vergewissen dat adequate opvang beschikbaar is. In de huidige uitvoeringspraktijk gaat de Dienst Terugkeer en Vertrek eerst na het nemen van een terugkeerbesluit onderzoeken of er adequate opvang is om terugkeer te realiseren, maar dit wordt niet in het terugkeerbesluit vastgelegd. In beide gevallen kan er alleen sprake zijn van terugkeer als er adequate opvang is, en dit is de geldende werkwijze in alle amv-zaken. De Staatssecretaris is de uitspraak aan het bestuderen en beziet wat de Hofuitspraak betekent voor de inrichting van het terugkeerproces van amv's. De uitspraak doet niet aan af het beginsel in ons asielsysteem dat een vreemdeling wiens asielerzoek is afgewezen, Nederland dient te verlaten. Gelet op de korte termijnen voor dit schriftelijk overleg, is het niet mogelijk om de cijfervragen van de leden van D66 te beantwoorden.

5. Vragen en opmerkingen vanuit de Groenlinks-fractie

Griekse eilanden

De leden van de GroenLinks-fractie hebben zich verbaasd over de uitvoering van de zogenaamde «Moria-deal», waarmee kwetsbare vluchtelingen in kampen in de regio zouden worden ingeruild met alleenstaande kinderen op de Griekse eilanden. Deze leden lezen dat slechts twee alleenstaande minderjarigen vanuit Griekenland naar Nederland zijn gehaald. Deze leden nemen aan dat dat in ieder geval betekent dat weer 98 plaatsen aan het UNHCR-hervestigingsquotum zullen worden toegevoegd, of dat alsnog 98 alleenstaande kinderen van de Griekse eilanden worden gehaald. Indien dit niet het geval is, vragen de leden van de GroenLinks-fractie de Staatssecretaris op te helderen waarom niet.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Staatssecretaris waarom zij geen alleenstaande minderjarigen tussen de 16 en 18 jaar heeft willen selecteren die afkomstig zijn uit Afghanistan, omdat deze kinderen niet

altijd aanspraak maken op een verblijfsvergunning. Deze leden vragen aan de Staatssecretaris of zij zich realiseert dat dit direct verband houdt met haar hardvochtige opstelling inzake het terug willen blijven sturen van alleenstaande minderjarigen naar Afghanistan, ondanks het totale gebrek aan bescherming voor alleenstaande kinderen in dat land en de vele risico's op uitbuiting.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de Staatssecretaris de inspanningen van de regering om het Griekse eiland Lesbos bewoonbaar te maken voor migranten roemt. De Staatssecretaris geeft aan dat de tenten in het nieuwe kamp «winterklaar» zijn gemaakt. Deze leden vragen wat hier precies onder te verstaan moet worden. Ook vragen deze leden of iedereen op Lesbos en de andere Griekse eilanden inmiddels toegang heeft tot acceptabele vormen van sanitair, voedsel, een droge en warme leefomgeving en noodzakelijke zorg.

In de brief aan uw Kamer van 10 september 2020¹² is uw Kamer geïnformeerd over het besluit om Griekenland aan te bieden in totaal 100 asielzoekers op te vangen in Nederland. Hierbij is verder gemeld dat de met deze herplaatsing gepaard gaande totale aantallen personen – dat wil zeggen inclusief eventuele nareizende familieleden – in mindering worden gebracht op het hervestigingsquotum. In het overleg met uw Kamer op diezelfde 10 september¹³ heeft de Staatssecretaris vervolgens toegezegd dat alleen uit Griekenland herplaatste personen die in Nederland een asielvergunning krijgen in mindering zullen worden gebracht op het hervestigingsquotum. Op geen moment is er sprake van geweest dat alleen naar Nederland herplaatste amv in mindering zouden worden gebracht van het hervestigingsquotum.

Zoals eerder met uw Kamer gedeeld, heeft het kabinet de voordracht van kwetsbare personen en amv's voor herplaatsing ook gekoppeld aan de inschatting dat zij in Nederland in aanmerking komen voor een asielvergunning. Hiermee moet worden voorkomen dat kinderen naar Nederland worden gehaald waarvan de kans reëel is dat zij na het doorlopen van de asielprocedure niet in aanmerking komen voor een asielvergunning en uiteindelijk moeten terugkeren naar hun herkomstland. Niemand is daarbij gebaat.

In dit verband wijzen de leden van de GroenLinks-fractie naar het landgebonden asielbeleid Afghanistan. Op 23 november 2020 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een nieuw ambtsbericht uitgebracht over de veiligheidssituatie in Afghanistan. Dit ambtsbericht heeft geen aanleiding gegeven om het huidige landgebonden asielbeleid aan te passen. Gelet op het geldende landgebonden asielbeleid voor Afghanistan en de inwilligingspercentages van asielaanvragen van personen afkomstig uit Afghanistan is in het algemeen de kans reëel dat personen met de Afgaanse nationaliteit niet in aanmerking komen voor een asielvergunning in Nederland. Het kabinet wilde daarom niet het risico lopen om dan alsnog Afgaanse amv van 16 tot 18 jaar te herplaatsen. In het Algemeen Overleg op 10 september 2020 is met uw Kamer gewisseld dat het moet gaan om personen uit bepaalde gebieden waarvan we nagenoeg zeker weten dat ze in de Nederlandse asielprocedure een status kunnen krijgen. De Staatssecretaris heeft beaamd dat dit in beginsel mensen uit

¹² Kamerstuk 19 637, nr. 2652

¹³ Kamerstuk 19 637, nr. 2662

Syrië, Jemen, Eritrea betreft.¹⁴ Uiteindelijk zijn het ook voornamelijk Syrische vluchtelingen die naar Nederland zijn herplaatst.

Specifiek ten aanzien van de situatie op Lesbos, verwijst de Staatssecretaris uw Kamer naar de recente brief van 19 januari jl. waarin meerder inspanningen van zowel de Griekse autoriteiten als die van de Europese en internationale organisaties worden toegelicht. Ook Commissaris Johansson heeft tijdens het plenaire debat van het Europese Parlement op 19 januari jl. benadrukt dat de situatie op de Griekse eilanden verbeterd is, maar nog steeds zorgen baart en verder verbeterd moet worden. Sinds de verschrikkelijke branden in Moria zijn circa 6.000 kwetsbare migranten en vluchtelingen vanaf Lesbos overgebracht naar het vasteland. De overige migranten en vluchtelingen zijn elders op het eiland in het nieuwe tijdelijke opvangkamp Mavrovouni ondergebracht. Waar zich destijds in en rond Moria ongeveer 13.000 bewoners bevonden, is dit aantal in het nieuwe kamp teruggebracht tot 7.200, een reductie van 45%.

De Griekse autoriteiten hebben zich, samen met de Europese Commissie, de VN en diverse NGO's, ingespannen om het nieuwe opvangkamp Mavrovouni op Lesbos beter op te zetten dan destijds Moria. Ook de hygiënische situatie is beter dan op Moria: de Europese Commissie en de UNHCR melden dat het kamp over meer wc's, douches en waterpunten beschikt, de afwatering – na aanvankelijke problemen – naar behoren functioneert en ook het afvalmanagement op orde is.

Bovenstaande neemt niet weg dat de omstandigheden in de opvangfaciliteiten op de Griekse eilanden, waaronder in het nieuwe opvangkamp Mavrovouni, niet aan alle standaarden voldoen en verdere structurele verbeteringen doorgevoerd dienen te worden, mede gezien de recente winterse omstandigheden.

Europees Migratiepact

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat er, ook blijkens de geannoteerde agenda, geen schot zit in de onderhandelingen over het EC-Migratiepact. Deze leden vragen of de regering deze analyse deelt, en wat zij doet om de onderhandelingen te versnellen.

Het kabinet stelt samen met de leden van de GroenLinks-fractie vast dat met name t.a.v. solidariteit en verantwoordelijkheid nog geen oplossing is gevonden. Dat geldt echter niet voor bepaalde niet-wetgevende onderdelen zoals de partnerschappen met derde landen en het versterken van de terugkeerinfrastructuur door middel van de terugkeer coördinator. Binnen de kaders van de BNC-fiches inzake de verschillende voorstellen¹⁵, zal het kabinet op constructieve wijze bijdragen aan de lopende discussies. Volgens het kabinet zou het de discussies ten goede komen wanneer meer gebruik wordt gemaakt van cijfermatige simulaties opdat er een beter gezamenlijk beeld ontstaat van de mogelijke werking van de beoogde procedures.

De leden van de GroenLinks-fractie zien een aantal humanitaire noodsituaties aan de grenzen van Europa die niet kunnen wachten op de uitkomst van de onderhandelingen over het EC-Migratiepact. Migrantenvoerers

¹⁴ Kamerstuk 19 637, nr. 2662

¹⁵ Kamerstuk 22 112, nrs. 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964

nog steeds in zeer kwetsbare omstandigheden op de Griekse eilanden en zitten daar maandenlang in een limbo, migranten blijven verdrinken op de Middellandse Zee – zoals dit weekend helaas weer voor de kust van Libië 43 mensen verdronken (<https://edition.cnn.com/2021/01/20/europe/43-people-drown-mediterranean-intl/index.html>), en ook in Bosnië-Herzegovina leven migranten in erbarmelijke omstandigheden en zonder basisvoorzieningen in de vrieskou (<https://nos.nl/artikel/2364059-migranten-in-bosnische-vrieskou-luiden-de-noodklok-help-ons-alsjeblieft.html>). De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de Staatssecretaris bereid is om, vooruitlopend op de onderhandelingen over het EC-migratiepact, het initiatief te nemen tot samenwerking tussen Europese lidstaten om deze humanitaire crises het hoofd te bieden. Concreet vragen deze leden of de Staatssecretaris namens Nederland het initiatief wil nemen om te komen tot gemeenschappelijke evacuatie en overname van migranten van de Griekse eilanden, het gezamenlijk organiseren van adequate voorzieningen in kamp Lipa in Bosnië-Herzegovina en het inzetten van een marine-taskforce in de Middellandse-Zee met een breed search & rescue mandaat. Indien de Staatssecretaris hiertoe niet bereid is, vragen de leden van de GroenLinks-fractie of zij zich realiseert dat inactie op deze punten een moreel failliet van de EU dichterbij brengt.

Ten aanzien de situatie van migranten en vluchtelingen op de Griekse eilanden verwijst de Staatssecretaris naar de voorgaande beantwoording van vergelijkbare vragen ne het bestaande beleid van de Griekse overheid om met steun van de EU kwetsbare personen van de eilanden te evacueren naar het vasteland. Het kabinet is niet voornemens een aanvullende bijdrage te doen op het gebied van herplaatsing. Naast de vrijwillige inzet van het kabinet en die van meerdere andere Europese landen, is een toenemend mensen vanuit Griekenland herplaats, bovenop het grote aantal asielzoekers dat als gevolg van secundaire migratie vanuit Griekenland nog altijd andere lidstaten bereikt.

Het moge evenwel duidelijk zijn dat de situatie in Bosnië-Herzegovina zorgwekkend is. Daarom wordt deze ook nauwlettend gevolgd door de Europese Commissie en wordt daarover ook met enige regelmaat gesproken in verschillende Raadsformaties. De Europese Unie biedt Bosnië al jaren steun om de opvang van vluchtelingen en irreguliere migranten te verbeteren, inclusief asielprocedures. Zo heeft de Europese Commissie recentelijk 3,5 miljoen Euro extra toegezegd, bovenop de gealloceerde 4,5 miljoen Euro in april 2020 en een extra bijdrage in november 2020 aan het IOM van 25 miljoen Euro. Hiermee komt de EU steun aan Bosnië-Herzegovina meer dan 88 miljoen Euro in totaal. Met deze EU steun zijn onder andere 5 opvanglocaties gefinancierd, waarvan het opvangkamp Bira momenteel helaas niet wordt gebruikt. De centrale autoriteiten weigeren een structureel binnenlands herverdelingsmechanisme op te zetten en bepaalde plaatselijke autoriteiten weigeren nog langer vluchtelingen op te vangen om de druk op de centrale en andere plaatselijke autoriteiten op te voeren. De EU roept de autoriteiten van Bosnië-Herzegovina op om volledige verantwoordelijkheid te nemen, urgente actie te ondernemen en te doen wat nodig is om de situatie te verbeteren. Ook op de lange termijn. Nederland sluit zich volledig aan bij deze oproep van de EU en neemt dus geen initiatief tot het gezamenlijk organiseren van voorzieningen waarvoor Bosnië-Herzegovina verantwoordelijk is en waarvoor het van de EU ook de middelen uitgereikt heeft gekregen.

Wat betreft de voorgestelde maritieme missie in de Middellandse Zee verwijst het kabinet naar de lopende Europese maritieme missies zoals EUNAVFOR Med Irini en de verschillende maritieme Frontexoperaties. Hoewel dat geen specifieke reddingsoperaties op zee zijn, geldt voor deze missies de internationale plicht om mensenlevens in nood op zee te redden.

De afgelopen jaren heeft de EU op grootschalige wijze geïnvesteerd in lidstaten en derde landen, maar ook door middel van missies van de Europese agentschappen om meer grip te krijgen op de irreguliere migratiestromen naar de EU, smokkel aan te pakken terugkeer te bevorderen en de situatie van vluchtelingen en kwetsbare (irreguliere) migranten in verschillende landen te verbeteren. Hoewel er nog altijd sprake is zorgelijke situaties, blijkt wat het kabinet betreft uit het bovenstaande dan ook dat er geen sprake is van inactie aan de zijde van de EU of de lidstaten.

6. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de aangedragen stukken voor de JBZ-raad van 28 en 29 januari. Zij hebben enkele vragen voor de Staatssecretaris.

Migratiepact

De leden van de SP-fractie hopen dat er snel weer beweging komt in de onderhandelingen over het asiel-en migratiepact. Het is nog de vraag wat het Portugese voorzitterschap het komende halfjaar kan bereiken op dit onderwerp, tot nu toe lijkt het overleg in een impasse beland. Het is van belang voor zowel de Europese grenslanden als de mensen die asiel zoeken in de Europese Unie dat er snel een solidair pact wordt gesloten. Is de Nederlandse regering van plan om Portugal te helpen tijdens de onderhandelingen met de Oost-Europese lidstaten? Wanneer is er volgens de Nederlandse regering een akkoord bereikt waar de Nederlandse regering niet mee in zou willen stemmen? Welke aanpassingen in het asiel- en migratiepact zijn voor de Nederlandse regering acceptabel? Zou het kabinet bijvoorbeeld instemmen met een pact zonder solidariteits-clausule?

De leden van de SP-fractie willen bij het kabinet benadrukken dat een asiel- en migratiepact zonder solidariteitsregeling niet de inzet van Nederland zou moeten zijn. De leden van de SP-fractie denken dat alleen een Europees pact inclusief opvang en/of het helpen bij terugkeer een passende oplossing kan bieden voor de migratiecrisis die zich nog steeds bij de Europese grenzen afspeelt.

Ten aanzien van de inzet van het kabinet wordt korthedshalve verwezen naar vergelijkbare vorengaannde vragen. Op korte termijn wordt geen besluitvorming verwacht. Wat betreft de inzet van het kabinet en welke aanpassingen het kabinet graag zou zien, verwijst het kabinet naar de BNC-fiches over de verschillende voorstellen. ¹⁶ Zowel solidariteit als partnerschappen die voor alle partijen gunstig zijn maken onderdeel uit van de Nederlandse inzet.

¹⁶ Kamerstuk 22 112, nrs. 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964

Moriadeal

De leden van de SP-fractie willen ook gebruikmaken van dit schriftelijk overleg om een aantal vragen te stellen over de uitvoering van de Moriadeal. Na publicatie van een artikel in het NRC afgelopen maandag 18 januari bleek dat ondertussen 50 alleenstaande minderjarige vluchtelingen naar Nederland gehaald zullen worden, waarvan 2 uit het kamp Moria. Opnieuw bleek dat het voor de Staatssecretaris moeilijk was om alleenstaande minderjarige vluchtelingen te vinden die voldoen aan de door de Nederlandse regering gestelde eisen. Waarom heeft de Staatssecretaris er niet gekozen om de door veel organisaties als onmogelijk en onrealistisch geziene eisen aan te passen zodat meer alleenstaande minderjarige vluchtelingen uit Moria zouden voldoen aan de eisen? Hoe voldoet dit aan de intentie van de Moriadeal die in de coalitie is afgesproken? Welk overleg heeft er met de oude coalitiepartijen plaatsgevonden om deze afwijking van de deal te realiseren? Welke hulp heeft de Europese Commissie geboden voor het vinden van alleenstaande minderjarige vluchtelingen die aan de Nederlandse eisen voldoen? Wat heeft de Europese Commissie aangeraden toen bleek dat er maar weinig alleenstaande minderjarige vluchtelingen voldoen aan de Nederlandse eisen? Is er contact geweest met andere lidstaten van de Europese Unie om advies in te winnen hoe er wel hulp kon worden geboden aan alleenstaande minderjarige vluchtelingen uit kamp Moria?

Ondertussen bereiken ons ook berichten over ondergelopen tenten uit het besneeuwde kamp Kara Tepe. Is de Staatssecretaris het met de SP eens dat de huidige situatie in dit kamp onmenselijk en onacceptabel is?

Over de afwegingen die zijn gemaakt door het kabinet ten aanzien van het herplaatsingsaanbod heeft veelvuldig overleg met uw Kamer plaatsgevonden. Deze zijn ook toegelicht in de brief van 19 januari jl. Ten aanzien van de rol van de Europese Commissie merkt het kabinet op dat de Commissie geen rol speelt in het «vinden» van amv. Het kabinet wijst er op dat het aan de Griekse autoriteiten is om dossiers van mogelijke herplaatsingskandidaten voor te leggen die aan de eisen voldoen van de lidstaten die hier vrijwillig aan deelnemen. EASO voert daarbij een beoordeling uit ten aanzien van het belang van het kind. Om recht te doen aan de wens van uw Kamer om zo snel mogelijk 100 kwetsbare personen vanuit Griekenland naar Nederland te herplaatsen en doordat het niet mogelijk bleek om binnen dat gewenste tijdsbestek nieuwe kandidaten voor te dragen, is besloten de inzet te richten op kwetsbare gezinnen met minderjarige kinderen.

Ten aanzien de huidige situatie op Lesbos verwijst de Staatssecretaris naar de voorgaande beantwoording van vergelijkbare vragen.

7. Vragen en opmerkingen vanuit de ChristenUnie-fractie

De leden van de fractie van de ChristenUnie in de Tweede Kamer hebben kennis genomen van de stukken behorende tot de agenda van het schriftelijk overleg over de informele Raad JBZ.

Ten aanzien van de situatie op de Griekse eilanden zijn deze leden van mening dat de leefomstandigheden en de veiligheid al deze winter substantieel verbeterd moeten worden, gezien de aanhoudende wind, regen en mogelijk sneeuw en de veiligheidsincidenten die er plaats vinden, met als dieptepunte de (vermoedelijke) verkrachting van een driejarig Afghaans meisje.

De Minister voor ontwikkelingssamenwerking eerder een bescheiden financiële bijdrage heeft toegezegd van 1,7 miljoen (2020) en 750.000 euro (januari 2021) om de hulpverlening te verbeteren op de Griekse eilanden. De staatssecretaris stelt zelf in haar brief van 19 januari 2021 vast dat de opvangfaciliteiten voor vluchtelingen op met name Lesbos maar ook op Samos en Chios, nog altijd ontoereikend en schrijnend zijn en aanleiding geven tot zorgen. Substantiële verbeteringen op Lesbos en Chios zijn bovendien pas voorzien zijn in respectievelijk september en december 2021. Bepaalde elementaire voorzieningen als warm water zijn er nog steeds niet in het nieuwe kamp. Wanneer zal er wel warm water zijn? Is de Staatssecretaris bereid om met haar collega's bij de task force van de Europese aan te dringen op meer spoed?

De leden van de ChristenUniefractie vragen zich af of het met al het geld dat aan Griekenland is toegewezen voor hulp bij de opvang van vluchtelingen en wat afgelopen jaar ook nog extra is toegezegd, echt niet mogelijk is een degelijk kamp met woon containers in plaats van tenten neer te zetten. Kan de Staatssecretaris aangeven op welke termijn zullen er voldoende woon containers geplaatst zijn? Is geld hierbij het probleem? Zo niet, wat is het dan?

Deze leden vragen of een deel van de toegezegde hulp of aanvullende hulp voor de situatie op de Griekse eilanden nu al naar de al aanwezige Nederlandse NGOs kan gaan zodat er snel substantiële verbetering kan komen in de leefomstandigheden van de vluchtelingen op Lesbos.

Kortheidshalve verwijst het kabinet in algemene zin naar de voorgaande beantwoording van vergelijkbare vragen over de situatie op de eilanden en de toelichting van de genomen maatregelen om de situatie op Lesbos te verbeteren in de brief van de Staatssecretaris van 19 januari jl.¹⁷ Over de besteding van de bijdragen die door de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking beschikbaar zijn gesteld aan UNICEF en IRC verwijst het kabinet kortheidshalve naar de brief van de Minister van 14 januari jl.¹⁸ Hoewel het kabinet de suggestie om (tijdelijke) wooncontainers te plaatsen in het tijdelijke kamp Mavrovouni zou kunnen steunen, zij wel opgemerkt dat een besluit daartoe alleen door de relevante autoriteiten kan worden genomen. Bovendien is het het kabinet bekend dat op dit moment verschillende praktische beperkingen dit in de weg staan. Zo moeten eerst nog meer voorzieningen worden getroffen voor afwatering en elektriciteit. Daar wordt nu hard aan gewerkt.

Deze leden hebben verder kennis genomen van een uitgebreid onderzoek door NRC in de krant van zaterdag 23 januari naar de uitzettingen naar Soedan. Zij vragen zich af hoe de Staatssecretaris de eerder gegeven antwoorden op schriftelijke vragen hierover weet te rijmen met de uitkomsten van dit onderzoek. Is zij van mening dat zij voldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan naar deze uitzettingen?

Zoals u weet kan in een openbare beantwoording niet ingegaan worden op de inhoudelijke achtergrond van individuele zaken. Bij besluitvorming op de asielaanvraag maakt de Staatssecretaris

¹⁷ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 19 januari jl. inzake het samenwerkingsverband Nederland-Griekenland en de uitwerking van het Nederlandse herplaatsingsaanbod (Kamerstuk 27 062, nr. 121)

¹⁸ Brief van de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking d.d. 14 januari 2021, Kamerstuk 34 952, nr. 124

gebruik van het algemene ambtsbericht over Sudan en van andere gezaghebbende bronnen ten aanzien van de situatie in Sudan. Een ambtsbericht wordt opgesteld op basis van feitelijke en objectieve informatie; daarbij wordt gebruik gemaakt van zowel openbare bronnen als informatie verkregen uit vertrouwelijke bronnen. Hierbij wordt informatie zoveel mogelijk geverifieerd door een breed scala aan objectieve bronnen te gebruiken. Uit de afweging van de beschikbare informatie uit deze bronnen is gebleken dat de situatie in Sudan in algemene zin veilig genoeg is om tot uitzetting over te gaan en dat er geen reden is om aan te nemen dat Sudanese terugkeren naar hun land van herkomst enkel om deze reden in de bijzondere aandacht van de Sudanese autoriteiten staan.

Een asielzoeker wordt niet eerder uitgezet dan nadat diens asielmotieven individueel zijn beoordeeld. Indien de IND de asielaanvraag heeft afgewezen heeft de vreemdeling altijd de mogelijkheid om hiertegen rechtsmiddelen (beroep en hoger beroep) in te stellen. Is de asielaanvraag afgewezen en blijft deze in rechte onaangetast dan is terugkeer aan de orde. Voorts heeft een vreemdeling bij veranderende omstandigheden altijd de mogelijkheid om een herhaalde asielaanvraag in te dienen. Met deze zorgvuldige asielprocedure is er voorafgaand aan terugkeer vastgesteld dat hij/zij geen voorzienbaar en reëel individueel risico loopt op ernstige schade of vervolging bij terugkeer. Nederland heeft op dat moment aan al haar verplichtingen voldaan in het kader van het (internationaal) vreemdelingenrecht. Er is op deze wijze sprake van een zorgvuldig onderzoek voordat er wordt overgegaan tot uitzetting. In dit kader is het tevens van belang op te merken dat eventuele problemen die een asielzoeker ondervindt na terugkeer naar het herkomstland, dus niet zonder meer in causaal verband staan met de asielprocedure in Nederland.

8. Vragen en opmerkingen vanuit de SGP-fractie

Geannoteerde Agenda informele JBZ-Raad van 28–29 januari 2021

1. Hernieuwd Europees beleid voor Migratie en Asiel – de weg voorwaarts

De leden van de SGP-fractie zijn geïnteresseerd in de huidige stand van zaken ten aanzien van de onderhandelingen voor het Europese migratie- en asielpact. Kunt u aangeven wat de stand van zaken op dit punt is? En hoe beoordeelt u dit, mede gelet op de inzet van de Nederlandse regering? Hoe zet u daarbij in op opvang en de mogelijkheden van het aanvragen van asiel in de regio en het versterken van alternatieve, legale routes door middel van samenwerking met derde landen? En bent u het deze leden eens dat dit essentiële onderdelen zijn van een nieuw vast te stellen migratie- en asielpact?

Kortheidshalve verwijst het kabinet naar het verslag van de JBZ-raad van 14 december jl. Over de inzet van het kabinet wordt uw Kamer verwezen naar de verschillende BNC-fiches hierover. Het kunnen indienen van een asielaanvraag in een derde land maakt daar geen onderdeel van uit. Wat het kabinet betreft biedt hervestiging een veilig en legaal alternatief.¹⁹

¹⁹ Kamerstuk 22 112, nrs. 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964

De leden van de SGP-fractie vragen de regering welke concrete stappen u nu gaat zetten ten aanzien van de terugkeerregeling, nu gebleken is dat een ruime meerderheid van de lidstaten zich committeert aan terugkeer. Kunt u toezeggen dat u geen genoegen zult nemen met een migratiepact zonder dat er een bindende en dwingende terugkeerregeling komt? Wanneer is in uw ogen de terugkeer van migranten voldoende geborgd?

Het kabinet zet zich in om blijvend goede terugkeersamenwerking met derde landen te bewerkstelligen op EU niveau. Het verbeteren van de terugkeersamenwerking wordt ook door de Europese Commissie benadrukt. Een belangrijke ambitie uit het Migratiepact is dat de huidige 24 Europese Terugkeer en Overname Overeenkomsten met derde landen beter gaan werken in de praktijk. Het kabinet dringt aan op een systematische uitwerking van deze belangrijke ambitie in EU-verband.

De leden van de SGP-fractie lezen dat inzet van de regering is dat gedwongen terugkeer tot de mogelijkheden moet behoren, ook als stok achter de deur om de keuze voor vrijwillige terugkeer te bevorderen. Het kabinet dringt aan op betere terugkeersamenwerking met herkomstlanden als onderdeel van de partnerschappen benadering. De eerste gesprekken tussen de Europese Commissie en een aantal belangrijke herkomstlanden over terugkeersamenwerking hebben inmiddels plaatsgevonden. Wat hebben deze gesprekken opgeleverd, en brengen deze gesprekken ook uiteindelijk de mogelijkheden van de gedwongen terugkeer dichterbij? En welke rol kan de EU-visumcode hierin vervullen?

De herziening van de terugkeerrichtlijn hangt samen met, maar maakt geen onderdeel uit van, het recente pakket voorstellen van de Commissie op het gebied van asiel en migratie. Ten aanzien van de herziening van de Terugkeerrichtlijn merkt het kabinet op dat het primair aan het Europees Parlement is om een standpunt in te nemen waarop de triloog kan worden gestart. Nederland is van mening dat terugkeer moet worden versterkt, zowel in de context van het pact als daarbuiten. Waar mogelijk zal dan ook worden aangedrongen op het zetten van alle stappen die terugkeer kunnen versterken, zoals het versterken van de samenwerking tussen de lidstaten om een betere terugkeersamenwerking met derde landen te realiseren.

2. Schengen gebied – stand van zaken en blik op de toekomst

De leden van de SGP-fractie vinden dat de lijst van veilige landen moet worden uitgebreid, zodat uitzetting naar deze landen versneld kan gebeuren. Alle Schengen-lidstaten zouden dezelfde lijst van veilige landen moeten hanteren. Bent u bereid zich hiervoor bij uw Europese collega's in te zetten? Zo nee, waarom niet?

Nederland kent reeds een uitgebreide nationale lijst van veilige landen van herkomst. Hierop staan de lidstaten van de EER en dertig andere landen. De Europese Commissie heeft in 2016 een voorstel voor een Procedureverordening uitgebracht. Hierin is ook opgenomen een voorstel voor een Europese lijst van veilige landen van herkomst en een voorstel om te komen tot een Europese lijst van veilige derde landen. Dit onderdeel van het Commissievoorstel is niet gewijzigd door het amendementsvoorstel van 2020. Het Commissievoorstel gaat uit van een stelsel waarin uiteindelijk alleen nog Europese lijsten van veilige landen van herkomst en veilige derde landen zouden bestaan. Nederland heeft destijds in de onderhandelingen aangegeven

positief te staan tegenover het voorstel dat in de toekomst alleen nog een Europese lijst wordt gebruikt. Dit sluit aan bij de doelstelling van een verdergaande harmonisering van het Europese asielbeleid en kan secundaire migratie tegengaan. Nederland heeft in dat verband wel gepleit voor een grotere invloed van de individuele lidstaten op die lijst, omdat de instroom vanuit sommige landen dermate specifiek is voor een bepaalde lidstaat, dat die op Europees niveau minder snel in beeld zal zijn. In het voorstel zoals dat nu in de Raad voorligt, is voor de lidstaten de mogelijkheid opgenomen om naast een Europese lijst ook om een nationale lijst te hanteren. Het kabinet kan dit steunen, nu er geen mogelijkheid bleek te zijn om de lidstaten een grotere invloed te geven op samenstelling van de Europese lijsten.

Overig

Griekse eilanden

De leden van de SGP-fractie vragen de Staatssecretaris in te gaan op de situatie in de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden. Vindt u niet met deze leden dat aan de erbarmelijke omstandigheden van de vluchtelingen in deze kampen een einde moet komen? Kunt u aangeven of en hoe u zich in EU-verband inspant om deze situatie zo spoedig mogelijk te verbeteren? Vindt u nu nog niet dat het tijd is voor een speciale civiel-militaire noodoperatie onder leiding van Frontex, gezien de nog altijd erbarmelijke omstandigheden van de asielzoekers in deze kampen? Bent u bereid zich hier bij uw Europese collega's voor in te zetten?

Het kabinet is het met uw Kamer eens dat verbeteringen moeten worden doorgevoerd om de migratiesituatie op de Griekse eilanden te verbeteren. Over de Nederlandse inzet hieromtrent wordt uw Kamer regelmatig geïnformeerd, ook recent nog. De Taskforce van de Europese Commissie ondersteunt Griekenland bij het doorvoeren van structurele verbeteringen op het gebied van o.a. asiel- en terugkeerprocedures, opvang en integratie. Het kabinet levert regelmatig experts aan de Taskforce om dit verder te bevorderen. Frontex is hier als EU Agentschap ook bij betrokken. Daarnaast is Frontex zeer actief in Griekenland, met meerdere operaties waarmee het Griekenland ondersteunt. Het betreft de inzet van verschillende soorten experts, waaronder grenswachters, tolken en terugkeerexperts, om de Griekse grens beter te bewaken maar ook om te helpen bij identificatie en registratie van migranten.

Gezien de inspanningen van de Griekse regering, de ondersteuning die hierbij wordt geboden door de Europese Commissie, EASO, Frontex, UNHCR en anderen en de recente verbeteringen van de situatie van asielzoekers op de Griekse eilanden die hiervan het resultaat zijn, ziet de Staatssecretaris op dit moment geen aanleiding voor genoemde civiel-militaire noodoperatie onder leiding van Frontex.

Nieuw akkoord tussen EU en Afghanistan over terugkeer

De leden van de SGP-fractie constateren dat een akkoord met Afghanistan over de terugkeer van uitgeprocedeerde Afghanen in de maak is. Bent u voornemens in te stemmen met de nieuwe Europese terugkeerafspraken met Afghanistan? Kunt u aangeven hoe het nieuwe beleid inzake families en zieken verschilt ten opzichte van het oude? In hoeverre wil Nederland

gebruik gaan maken van het nieuwe EU-Afghanistan akkoord om uitgeprocedeerde Afghanen uit te zetten? Hoeveel Afghanen zijn vanuit Nederland uitgezet onder het oude akkoord, en wat is de verwachting hiervan onder het nieuwe akkoord?

Nederland verwelkomt de nieuwe afspraken en de dialoog tussen Afghanistan en de EU. Voor Nederland vormt het bestaande MoU tussen Nederland en Afghanistan het raamwerk voor de terugkeer, en dit zal niet veranderen met de komst van de nieuwe afspraken. Toelating wordt uiteraard vooral bepaald door het nationale beleid en de beoordeling door Nederland van de situatie in Afghanistan en de veiligheid in het individuele geval. Er wordt niet verwacht dat de Europese afspraken tot significante veranderingen in de Nederlandse praktijk zal leiden, gezien het voorgaande. Gegeven de korte termijn voor de beantwoording, kan helaas niet worden ingegaan op de cijfermatige vragen.